

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maidon ja sianlihan
vientikustannusmaksusta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan lain voimassaoloaikaa, joka päättyy kuluvan vuoden lopussa, jatkettavaksi kahdella vuodella eli vuoden 1989 loppuun. Samalla ehdotetaan maidon vientikustannusmaksua korotettavaksi 1,5 pennillä eli 2 penniin litralta vuoden 1988 alusta lukien.

Maidon 2 pennin vientikustannusmaksun lisäksi ehdotetaan meijereiltä perittäväksi vienti-

kustannusmaksua 50 penniä litralta siitä maitomäärästä, joka ylittää meijerin vuonna 1986 vastaanottaman maitomäärän eli ns. perustuotantomäärän.

Esitys liittyy vuoden 1988 tulo- ja menoarvioesitykseen.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Lain voimassaoloajan jatkaminen

Maidon ja sianlihan vientikustannusmaksusta annetun lain (1101/82) 1 §:n mukaan on vuosilta 1983—1987 suoritettava maataloustulolaeissa (1102/77 ja 629/82) tarkoitettuina markkinointimaksuina maidon ja sianlihan vientikustannusmaksua. Vientikustannusmaksut katsotaan osaksi maataloustulolain 15 §:ssä tarkoitettua maatalouden osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista. Maataloustulolain 15 §:n tuotanto- ja vientimäärät on 22 päivänä elokuuta 1986 annetulla lailla (621/86) säädetty vuosille 1988 ja 1989. Tämän vuoksi ehdotetaan myös maidon ja sianlihan vientikustannusmaksusta annetun lain voimassaoloaikaa jatkettavaksi kahdella vuodella eli vuoden 1989 loppuun. Tämän sisältöinen muutos ehdotetaan tehtäväksi lain 1 ja 29 §:ään.

1.2. Vientikustannusmaksu meijerikohtaisen perustuotantomäärän ylittävistä maitomäärästä

Tilakohtainen kiintiöjärjestelmä ei ole asetettu meijereille maidontuotannon vähentämissuunnitelmien kanssa samansuuntaisia tavoitteita tuotannon suunnittelussa. Tilakohtaista kiintiöjärjestelmää luotaessa tavoitteena oli estää maidontuotannon kasvu maksamalla tuottajalle kiintiön ylittävältä osalta maidon maailmanmarkkinahinta. Tilakohtainen kiintiöjärjestelmä vähentää ajan mittaan tuotantoa myös määrällisesti.

Maitotaloustuotteiden kulutuksen vähenemisen ja viennissä ennustettavissa olevat vaikeudet edellyttävät maidontuotannon supistamistarpeen mukaisia toimenpiteitä myös meijereissä. Koska maidontuotannon väheneminen aiheuttaa lyhyellä aikavälillä keskimääräisten yksikkökustannusten nousua useassa meijerissä, on oletettavissa, että meijerit pyrkivät korvaamaan maidontuottajien lukumäärän pienentymisestä aiheutuvan maidontuotannon vähenemisen sillä, että jäljelle

jäävät tuottajat tuottavat kiintiönsä täyteen. Maidontuottajien lukumäärä oli vuoden 1984 lopussa 67 580, vuoden 1985 lopussa 64 518 ja vuoden 1986 lopussa 60 608. Tästä huolimatta meijereihin toimitettu maitomäärä ei ole vähentynyt. Jos taas verrataan meijereiden vastaanottamia maitomääriä vuosina 1985 ja 1986, voidaan todeta, että noin puolet meijereistä on vuonna 1986 ottanut vastaan maitoa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Meijerien tavoitteiden ja maidontuotannon vähentämissuunnitelmien tavoitteiden erisuuntaisuus hidastaa ja saattaa estää valtakunnallisena tavoitteena olevan maidontuotannon alenemisen maataloustulolain tuotannonohjaustavoitteen mukaisesti.

Maidon kaksihintajärjestelmää koskevien lakien voimassaoloajan jatkamiseen liittyvänä toimenpiteenä ehdotetaan meijereiltä perittäväksi vastaanotetun maitomäärän perusteella määräytyvän vientikustannusmaksun lisäksi vientikustannusmaksu myös siitä maitomäärästä, jolla meijerin kalenterivuoden aikana tuottajiltaan vastaanottama maitomäärä ylittää meijerin vuonna 1986 vastaanottaman maitomäärän eli niin sanotun perustuotantomäärän. Tämän sisältöinen säännös ehdotetaan lisättäväksi maidon ja sianlihan vientikustannusmaksusta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin.

Jos meijeriin maitoa toimittavien maidontuottajien lukumäärä on vuoden 1986 aikana tai sen jälkeen muuttunut joko meijerien sulautumisen johdosta tai siitä syystä, että meijeriin on siirtynyt aikaisemmin toiseen meijeriin maitoa toimittaneita maidontuottajia, olisi maatilahallituksen hakemuksesta vahvistettava perustuotantomäärä uudelleen. Perustuotantomäärään lisättäisiin se maitomäärä, jonka meijeriin maidontuottajiksi siirtyneet ovat vuonna 1986 toimittaneet toiseen meijeriin. Perustuotantomäärään ei näin ollen luettaisi lisääntyntä maidontuotantoa eikä mahdollisten uusien maidontuottajien tuottamaa maitomäärää. Maatilahallitus vähentäisi vastaavasti sen meijerin perustuotantomäärää, josta maidontuottaja on siirtynyt. Säännös ehdotetaan otettavaksi lakiin lisättävän uuden 5 a §:n 1 momentiksi.

Jotta vuoden 1986 jälkeen tapahtuneet muutokset tilojen omistus- tai hallintasuhteissa eivät alentaisi perustuotantomäärää, ehdotetaan uuden 5 a §:n 2 momentiksi otettavaksi säännös, jonka mukaan 1 momentissa tarkoitettulla tavalla perustuotantomäärää vahvistettaessa otetaan huo-

mioon maatilalla entisen omistajan tai haltijan vuonna 1986 tuottama maitomäärä.

1.3. Maidon vientikustannusmaksun suuruus

Maidon vientikustannusmaksun suuruus joulukuun alusta 1986 voimaan tulleen l (822/86) mukaan 0,5 penniä litralta. Täm suuruista vientikustannusmaksua perittiin valti neuvoston päätöksen (705/86) nojalla jo vuod 1986 lokakuun alusta lukien. Maidon vientiki tannusmaksun suuruus oli tätä ennen 2,5 peni litralta, kuitenkin niin, että tammikuun 1 päi 1986 ja heinäkuun 31 päivän 1986 välise aikana maidon vientikustannusmaksun suuru oli 5,5 penniä litralta.

Sianlihan vientikustannusmaksun suuruus ot penni kilolta.

Kesäkuun 10 päivänä 1987 pitämässään k kouksessa maatalouden markkinointineuvos päätti esittää maatalouden osuuden perimisel maidon vientikustannusmaksun nostamista 1 pennillä eli 2 penniin litralta 1 päivästä tamn kuuta 1988 lukien.

Maatalouden markkinointineuvoston esityks mukaisesti ehdotetaan maidon vientikustann maksu korotettavaksi 2 penniin litralta tamn kuun 1 päivänä 1988 tai sen jälkeen vastaa otetusta maidosta. Tämän sisältöinen muutos e dotetaan tehtäväksi lain 6 §:n 1 momenttii Vientikustannusmaksua ei ole kuitenkaan suo tettava Lapin läänissä ja eräissä Oulun lääni kuuluvissa kunnissa sijaitsevilla tiloilla. Tär nykyisin 6 §:n 2 momentissa oleva säännös ehd tetaan sisällytettäväksi 1 momenttiin.

Perustuotantomäärän ylittävästä maitomääräs ehdotetaan perittäväksi vientikustannusmaks 50 penniä litralta maidon kaksihintajärjestelm: neuvottelukunnan esityksen mukaisesti. Tätä o si suoritettava koko maassa. Maidon ja sianlih: vientikustannusmaksusta annetun lain 6 §:n momentti ehdotetaan tämän sisältöiseksi.

1.4. Maksuajankohta

Voimassa olevan lain 10 §:n 1 momentin m kaan vientikustannusmaksun suorittamiseen v: vollisen on oma-aloitteisesti suoritettava vien: kustannusmaksu kunkin kalenterikuukauden a kana vastaanottamastaan maidosta ja teurast mastaan sianlihasta maatilahallituksen postisiirt

tilille viimeistään seuraavan kalenterikuukauden 25 päivänä.

Kun perustuotantomäärän ylittävistä maitomäärästä suoritettavan vientikustannusmaksun perintä voidaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun meijerin kalenterivuoden aikana vastaanottama maitomäärä ylittää meijerin perustuotantomäärän, ehdotetaan lain 10 §:n 1 momenttiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan vientikustannusmaksu perustuotantomäärän ylittävistä maitomäärästä on maksettava maatilahallituksen posti- siirtotilille yhtenä eränä viimeistään asianomaista kalenterivuotta seuraavan helmikuun 25 päivänä.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotetun korotuksen arvioidaan lisäävän maidon vientikustannusmaksun tuottoa noin 40 mil-

joonalla markalla vuodelta 1988. Perustuotantomäärän ylittävistä maitomäärästä suoritettavan vientikustannusmaksun tuotoksi arvioidaan vuonna 1988 noin 6 miljoonaa markkaa.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1988.

4. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa yhtä vuotta pidemmältä ajalta kannettavaa veroa koskevassa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maidon ja sianlihan vientikustannusmaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maidon ja sianlihan vientikustannusmaksusta 30 päivänä joulukuuta 1982 annetun lain (1101/82) 1 §, 5 §:n 1 momentti ja 6 §, 10 §:n 1 momentti ja 29 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 ja 29 § 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1003/85) ja 6 § muutettuna 17 päivänä kesäkuuta 1983 ja 21 päivänä marraskuuta 1986 annetuilla laeilla (511/83 ja 822/86), sekä

lisätään lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

1 §

Valtiolle on vuosilta 1983—1989 suoritettava maataloustulolaeissa (1102/77 ja 629/82) tarkoitettuina markkinoimismaksuina maidon ja sianlihan vientikustannusmaksua sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Vientikustannusmaksut katsotaan osaksi maataloustulolain (629/82) 15 §:ssä tarkoitettua maatalouden osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

5 §

Maidon vientikustannusmaksua suoritetaan maidontuottajalta vastaanotetun maitomäärän perusteella sekä sen maitomäärän perusteella, jolla meijerin kalenterivuoden aikana vastaanottama maitomäärä ylittää vuonna 1986 tuottajilta vastaanotetun maitomäärän eli perustuotantomäärän.

5 a §

Jos meijerin maidontuottajien lukumäärä on vuoden 1986 aikana tai sen jälkeen muuttunut meijerien sulautumisen johdosta tai sen vuoksi, että meijerin maidontuottajiksi on siirtynyt aikaisemmin toiseen meijeriin maitoa toimittaneita maidontuottajia, maatilahallituksen on hake- muksesta vahvistettava meijerin perustuotantomäärä uudelleen siten, että perustuotantomäärään lisätään se maitomäärä, jonka edellä tarkoitettulla tavalla meijerin maidontuottajiksi siirtyneet ovat vuonna 1986 toimittaneet toiseen meijeriin. Maatilahallituksen on vastaavasti vähennettävä sen meijerin perustuotantomäärää, josta maidontuottaja on siirtynyt.

Jos maatilalan omistus- tai hallintaoikeus on siirtynyt maidontuottajalle vuoden 1986 jälkeen, otetaan perustuotantomäärää 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vahvistettaessa huomioon maa-

tilan entisen omistajan tai haltijan vuonna 1986 tuottama maitomäärä.

6 §

Maidon vientikustannusmaksun suuruus on 2 penniä litralta, ei kuitenkaan maidosta, joka on tuotettu Lapin läänissä tai Oulun lääniin kuuluvassa Hailuodon, Iin, Kuivaniemen, Kuusamon, Pudasjärven, Suomussalmen, Taivalkosken tai Yli-Iin kunnassa sijaitsevalla tilalla.

Meijerin perustuotantomäärän ylittävstä maitomäärästä on koko maassa suoritettava vientikustannusmaksua 50 penniä litralta.

10 §

Vientikustannusmaksun suorittamiseen velvollisen on oma-aloitteisesti suoritettava vientikustannusmaksu kunkin kalenterikuukauden aikana vastaanottamastaan maidosta ja teurastamastaan

sianlihasta maatilahallituksen postisiirtotilille viimeistään seuraavan kalenterikuukauden 25 päivänä. Meijerin perustuotantomäärän ylittävstä maitomäärästä suoritettava vientikustannusmaksu on kuitenkin maksettava yhtenä eränä maatilahallituksen postisiirtotilille viimeistään asianomaista kalenterivuotta seuraavan helmikuun 25 päivänä.

29 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983. Sitä sovelletaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen vuosina 1983—1989 vastaanotettuun maitoon ja teurastettuun sianlihaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1988.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 1987

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ulla Puolanne*

Laki

maidon ja sianlihan vientikustannusmaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maidon ja sianlihan vientikustannusmaksusta 30 päivänä joulukuuta 1982 annetun lain (1101/82) 1 §, 5 §:n 1 momentti ja 6 §, 10 §:n 1 momentti ja 29 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 ja 29 § 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1003/85) ja 6 § muutettuna 17 päivänä kesäkuuta 1983 ja 21 päivänä marraskuuta 1986 annetuilla laeilla (511/83 ja 822/86), sekä

lisätään lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Valtiolle on vuosilta 1983—1987 suoritettava maataloustulolaeissa (1102/77 ja 629/82) tarkoitettuina markkinoimismaksuina maidon ja sianlihan vientikustannusmaksua sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Vientikustannusmaksut katsotaan osaksi maataloustulolain (629/82) 15 §:ssä tarkoitettua maatalouden osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

5 §

Maidon vientikustannusmaksua suoritetaan maidontuottajilta vastaanotetun maitoliträmäärän perusteella.

Ehdotus

1 §

Valtiolle on vuosilta 1983—1989 suoritettava maataloustulolaeissa (1102/77 ja 629/82) tarkoitettuina markkinoimismaksuina maidon ja sianlihan vientikustannusmaksua sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Vientikustannusmaksut katsotaan osaksi maataloustulolain (629/82) 15 §:ssä tarkoitettua maatalouden osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

5 §

Maidon vientikustannusmaksua suoritetaan maidontuottajalta vastaanotetun maitomäärän perusteella *sekä sen maitomäärän perusteella, jolla meijerin kalenterivuoden aikana vastaanottama maitomäärä ylittää vuonna 1986 tuottajilta vastaanotetun maitomäärän eli perustuotantomäärän.*

5 a §

Jos meijerin maidontuottajien lukumäärä on vuoden 1986 aikana tai sen jälkeen muuttunut meijerien sulautumisen johdosta tai sen vuoksi, että meijerin maidontuottajiksi on siirtynyt aikaisemmin toiseen meijeriin maitoa toimittaneita maidontuottajia, maatilahallituksen on hake-muksesta vahvistettava meijerin perustuotantomäärä uudelleen siten, että perustuotantomäärään lisätään se maitomäärä, jonka edellä tarkoitettulla tavalla meijerin maidontuottajiksi siirtyneet ovat vuonna 1986 toimittaneet toiseen meijeriin. Maatilahallituksen on vastaavasti vähennettävä sen meijerin perustuotantomäärää, josta maidontuottaja on siirtynyt.

Voimassa oleva laki

6 §

Maidon vientikustannusmaksun suuruus on 0,5 penniä litralta.

Maidon vientikustannusmaksua ei kuitenkaan ole suoritettava maidosta, joka on tuotettu Lapin läänissä tai Oulun lääniin kuuluvassa Hailuodon, Iin, Kuivaniemen, Kuusamon, Pudasjärven, Suomussalmen, Taivalkosken tai Yli-Iin kunnassa sijaitsevalla tilalla.

10 §

Vientikustannusmaksun suorittamiseen velvollisen on oma-aloitteisesti suoritettava vientikustannusmaksu kunkin kalenterikuukauden aikana vastaanottamastaan maidosta ja teurastamastaan sianlihasta maatilahallituksen postisiirtotilille viimeistään seuraavan kalenterikuukauden 25 päivänä.

29 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983. Sitä sovelletaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen vuosina 1983—1987 vastaanotettuun maitoon ja teurastettuun sianlihaan.

Ehdotus

Jos maatilan omistus- tai hallintaoikeus on siirtynyt maidontuottajalle vuoden 1986 jälkeen, otetaan perustuotantomäärää 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vahvistettaessa huomioon maatilan entisen omistajan tai haltijan vuonna 1986 tuottama maitomäärä.

6 §

Maidon vientikustannusmaksun suuruus on 2 penniä litralta, ei kuitenkaan maidosta, joka on tuotettu Lapin läänissä tai Oulun lääniin kuuluvassa Hailuodon, Iin, Kuivaniemen, Kuusamon, Pudasjärven, Suomussalmen, Taivalkosken tai Yli-Iin kunnassa sijaitsevalla tilalla.

Meijerin perustuotantomäärän ylittävästä maitomäärästä on koko maassa suoritettava vientikustannusmaksua 50 penniä litralta.

10 §

Vientikustannusmaksun suorittamiseen velvollisen on oma-aloitteisesti suoritettava vientikustannusmaksu kunkin kalenterikuukauden aikana vastaanottamastaan maidosta ja teurastamastaan sianlihasta maatilahallituksen postisiirtotilille viimeistään seuraavan kalenterikuukauden 25 päivänä. *Meijerin perustuotantomäärän ylittävästä maitomäärästä suoritettava vientikustannusmaksu on kuitenkin maksettava yhtenä eränä maatilahallituksen postisiirtotilille viimeistään asianomaista kalenterivuotta seuraavan helmikuun 25 päivänä.*

29 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983. Sitä sovelletaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen vuosina 1983—1989 vastaanotettuun maitoon ja teurastettuun sianlihaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1988.